

RENASANSA:Prerod človeka in njegove miselnosti.14.-16.st. V tesni povezavi z krepitvijo gospodarstva in meščanstva.Začne se v Italiji z rascvetom mest. Meščanstvo se okrepi in se hotrgati od cerkve.Hočejo si ustvariti raj na zemlji.Spremeni se miselnost-uživaj v tem življenju.Nastane holtikultura-urejanje zunanjega prostora.V ospredju je človek v svoji lepoti.Človek postane najvišja vrednota.Mora biti duševno in telesno razvit.Kot tak lahko ostane ideal.Razvije se dolce stil nuovo:sladki novi stil.Trubadurska lirika se je razvila v Italiji,ko je prišla v stik z meščanskim okoljem.Ljubezen postane izraz nadnaravnega božanstva.Ženska je ideal,simbol božanstva.**Dante:**Pisal v latinščini in italijanščini v slogu sladki novi stil.Najbolj znana in vrh evropske književnosti je BOŽANSKA KOMEDIJA:Z besedo komedija označena pesna stvaritev,ki ima slab začetek in dober konec.Gre za religiozno-alegoričen ep(verski,umišljeno potovanje skozi,pekla,vica,nebesa).Alegorična-prispodoba,pesnik je prispodoba za človeško dušo,rimski pesnik Vergil prispodoba razuma,Beatrice prispodoba lepote,čistosti.Veliko prenesenih pomenov.Celotna pesnitev zgrajena iz treh delov:pekla,vica,nebesa.Vsak del šteje 33 spevov.Celotna pesnitev ima 100 enot,14000 verzov.11 zložna stopica in 11 zložni verz.Na dnu pekla so izdajalci,na vrhu pa antični umetniki,učenjaki,junaki.Istočasno se razvije humanizem. Gre za gibanje,znanstveno in literarno,ki ponovno posnema antično kjiževnost. Pomebni predstavniki

renesance:Italija:Petarcka,Boccaccio,Tasso,Anglija:Shakespeare,Bacon,Spensen. Španija:Cervantes.**Boccaccio:Novela:**kratka zgodba,ki se pojavi v antičnem času.Iz sodobnega ali preteklega življenja.Snov se jemlje iz stvarnega življenja.V središču jedogodek ali predmet,ki mora biti dovolj učinkovit.Manjše število oseb,ki pa istopajo s svojim značajem.**Shakespeare:**Največji dramatik.Tragedije:Romeo in Julija,Hamlet,Julij Cezar. Komedije:Kar hočete,Sen kresne noči.Hraljeve drame:Henriki in Richardi(so vprašljive,ker ni izhajal iz dvora,zato ni poznal dvorskega življenja).Romantiče iger:Beneški trgovci,Milo za drago.Snov je jemal iz italijanskih novel in srednjeveških kronik..Verzi so napisani v petstopičnem jambu-blankverz. Tragedije so pisane po klasičnih načelih kraja,dejanja in dogajanja.Za drame značilno hitro menjavanje prizorov(posebno gledališče). Oblikovanje oseb:bil dober psihilog.Junaki so dramatični. Imel je bogat pesniški jezik.HAMLET-Hamlet sin danskega kralja.Hamletov problem je v tem,ali naj maščuje umor ali ne(obnoviti mora moralni red).Osrednji motiv je Hamletovo odločanje.Na eni strani mislec,na drugi zelo neodločen-nov tip junaka.Snov izhaja iz danske srednjeveške kronike.Analitična predzgodba:smrt Hamleta Starejšega,nasleditev brata.Zgodba:maščevanje umora očeta.Shakespeariove tragedije so klasične,ker se držijo Aristotolevega načela.**Držić:**Zanimiv je jezik njegovih del.Razlikuje se glede na stan,kateremu junaki pripadajo.**Servantes:**Don Kihot-viteški roman.Napisal ga je zaporu.S tem romanom je hotel osmešiti viteške romane,ki so bilio v njegovem času zelo moderni.Don Kihot je obraz tedanje dužbe.Imamo

idealni svet Kihota in realni svet Panse. Tragikomičnost: osebnost kot tragična, pokaže pa nam komične vrline.